

Ellerinin Konuşması Unutulmayacak Bir Usta Fahri Erdinç

— *eyyup* · 06 Kasım 2013

Ellerinin konuşması unutulmayacak bir usta Fahri Erdinç 'Ellerinin konuşmasını unutamayacağım usta, usta ellerini öperim!'

Fahri Erdinç Kalkın Nazıma Gidelim adlı anı kitabının bir sayfasında böyle seslenir Nazım Hikmete(Sayfa 115). Devamında saygı ile ustasının ellerini öptüğünü söylemekten de çekinmez. Peki, günümüzde adını bile unuttuğumuz yazarımızın konuşan ellerinden çıkan hikâyelerini kaçımız okuyup yaşam öyküsünü biliyoruz. Ben şahsen bir tesadüf sonucu yazarın varlığından haberdar oldum. Ben onun varlığına yeni şahit olsam da o çoktan eserleri ile hayatımızın her kesimine dal budak salmış bizimle içli dışlı bir halde. Tarık Dursun K. Tarafından derlenen öyküler adlı kitabı bu saptamanın doğruluğunun kanıtıdır. Aynı eser de Tarık Dursun K. yazarın hayatı hakkında şunları aktarır. Türkiye'nin çağdaş hikâye ve romancılarından. Doğumu 1917, Akhisar, ölümü 1986 Sofya, Bulgaristan'dır,(Sayfa 1)

Belki sizde ölüm yeri neden Bulgaristan diye merak etmişsinizdir. Bu konu hakkında değişik söylentiler vardır. En geçerli neden Kemal Özerin bir söyleşisinde de anlattığı gibi konservatuardan öğrencisi olduğu, usta belleyip bağlandığı Sabahattin Ali'nin yazgısıyla girdiği bunalım olabilir. Anımsanacağı gibi Sabahattin Ali Yasal yollardan yurt dışına çıkma olanağı bulamayıp Bulgaristan'a kaçmaya karar vermişti fakat para karşılığı anlaştığı şahıs milli hislerini tahrik ettiği için" Sabahattin Ali'yi başına sopa vurarak öldürür. İşte başta bu psikolojik baskı ve diğer etmenler Fahri Erdinç' i Bulgaristan'a kaçmaya zorlamıştır. Hoş bu kaçış daha sonraları başta yazarımız olmak üzere tüm Bulgaristan'a kaçanlar da hayal kırıklığı yarattığını söylemek yalan olmasa gerek. Çünkü Bulgar hükümeti tüm kaçakları adlarını değiştirmek başta olmak üzere türlü yollarla baskı altına almaya yönelmiştir.

Fahri Erdinç' in hikâye anlayışı Tarık Dursun K. Tarafından aynı kitapta şöyle yer alır:

'... her yiğidin bir yoğurt yemesi olacağı tabiidir. Fakat eğer ağızımıza yüzümüze bulaştırmak istemiyorsak. Yoğurdun mutlaka kaşıkla yenmesi lazım geldiği de şüphesizdir. İşte bugünün sanatkar çoğunluğu artık bu kaşıktan şaşmıyor, realist bir görüş ve metodla çalışıyor. Hele hikâyeci, yaratmak istediği, şifayı, yahut da kısaca 'kissadan hisse' yi' bir eczacı hüneriyle komprime haline getirmek gayretinde... Eserini, reçetesiz bir müstahzar gibi, müşterek kaderimizle başı ağrıyana da, ağrımayanana da sunuyor. Kanaatimce bizi ölümsüz veya ömürlü sanat eserine götürecekt en kestirme yolda...'

Hikâyelerinde yaşadığı dönemin bir panoramasını sunar okurlarına. Yeni yeşeren inkılâplara uyum sağlamakta zorlanan Türk halkının durumunu eleştirel bir şekilde ortaya koyarken abartısız ve sade bir dille yola koyulur. Kısa sayılacak bir zaman diliminde değişik yazım türlerinde örnekler vermeyi başarır Fahri Erdinç.

Fahri Erdinç, yıllarca kitapları kendi ülkesinde basılmamış, buna karşın ülkesinin gerçeklerini yazmaktan, insanlarına seslenmekten geri durmamış bir yazardı.(Kemal Özer)

Yıllarca yurt dışında yaşamış ama ülkesi ile bağlarını hiç koparmamıştır. Bir yandan akli hep ülkesindedir. Ülkesinden de insanlar onun geri dönmesini istemektedir.

Hasan Pulur gazetesindeki köşe yazılarından birinde bu konuyu şöyle yazar:

1979'da Bulgaristan'a giden Yazarlar Sendikası Genel Sekreteri Demirtaş Ceyhun, Türkiye'ye dönmek isteyen Fahri Erdiñ için bir formül bulur: Fahri Erdiñ sendikanın "onur üyesi" ilan edilecek ve onun yurda dönüşü kolaylaşacaktır.

Yazarlar Sendikası Yönetim Kurulu bu teklifi, Demirtaş Ceyhun'un bir oyuna karşı oybirliğiyle reddeder. Başkan Aziz Nesin de bu öneriye karşıdır:

"Ben bu isteme karşıyım. Fahri ve arkadaşları herhangi bir sıkıştırmaya, işsiz kalmaya, teröre maruz kalmadılar ki... Kendiliğinden gittiler. Onları alırsak, Mehmet Emin'le, Mehmet Akif'i de almak gerekir." İtiraza rağmen kongre öneriye kabul eder.

Aziz Nesin olayının ipuçlarına 'Kalkın Nazıma Gidelim' kitabının 123. sayfasında rastlarız.

Aziz Nesin, 'Yahu, Nazım Hikmetle bir kavganız olmuş, nedir o?'

Fahri Erdiñ biraz da alttan alarak şöyle cevap verir:

'Evet, çatıştık bir defa. Ben haksızdım gerçi, ama bunda bir şey yok o kadar. Nazımla kavgada edilebilirdi.'

Hem ne demişti Fahri Erdiñ:

'Ellerinin konuşmasını unutamayacağım usta, usta ellerini öperim!'

Fahri Erdiñ' in ne dirisi nede ölüsü çok sevdiği ülkesine dönmezler. Hatta bazı yakın dostları bir vesile ile Bulgaristan seyahati sırasında mezarını ararlar ama mezarı bulunmaz çünkü öldükten sonra cesedi yakılmıştır. Ne bir mezar nede bir kâse kül vardır geride.

Ondan bizlere kalanlar ise;

Şen Olasın Halep Şehri (şiir, 1945),

İşte Böyle (şiir, 1956),

Akrepler (öykü, 1952),

Âsi (öykü, 1955),

Memleketimi Anlatıyorum (öykü, 1960),

Diriler Mezarlığı (öykü, 1964),

Canlı Barikat (öykü, 1973),

Alinin Biri (roman, 1958),

Acı Lokma (roman, 1961),

Kore Nire (roman, 1966),

Kardeş Evi (roman, 1979),

Göç (piyes, 1952),

Türkiye'de Çocuklar (inceleme, 1951),

Kalkın Nâzım'a Gidelim (anı, 1987).(Ölümünden sonra Kemal Özer tarafından yayımlanmıştır.)